

друге, пропонуємо поряд з майновими відносинами, ввести до змісту шлюбного договору також і особисті немайнові, але за умови, що гарантовані Конституцією України права людини не порушуватимуться.

Тому інститут шлюбного договору потребує більш детального вивчення науковцями та правниками з метою вдосконалення й конкретизації, а також усунення наявних прогалин в законодавстві, що регулює правовідносини, пов'язані з укладанням шлюбного договору.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Липець Л. В. Врегулювання шлюбних та подібних відносин законом та договором : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / Л. В. Липець. – К., 2009. – 222 с.
2. Червоний Ю.С. Науково-практичний коментар / Ю.С. Червоний. – К. : Істина, 2003. – 520 с.
3. Харитонов Є.О., Старцев О.В. Цивільне право України : Підручник. – Вид. 2, перероб. і доп. – К. : Істина, 2007. – 816 с.
4. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України – 2003. – № 40-44. – Ст. 356.
5. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 21-22. – Ст. 135.
6. Кодекс про шлюб та сім'ю України від 20 червня 1969 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1969. – №26. – Ст. 204.

Фурман Світлана Олександрівна,

*студентка Зкурсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»*

Науковий керівник – к.ю.н. доцент Бабич І.Г.

МЕДІАЦІЯ У СІМЕЙНИХ СПОРАХ: ШЛЯХ ДО ПРИМИРЕННЯ, ПОРОЗУМІННЯ ТА ВРЕГУЛЮВАННЯ

Аналізуючи події останніх років можна спостерігати тенденцію, що з кожним роком кількість розлучень з 2014 року становить близько 130 тис. на рік, при тому, що кількість укладень шлюбів не перевищує і 300 тис. на рік. Проте ці показники не є однаковим для різних регіонів нашої країни, наприклад: в західних областях поведінка людей є більш традиційною, тому шлюби відбуваються в більш ранньому віці, менше незареєстрованих шлюбів та менша кількість розлучень. Тому під час розлучення у подружжя виникають різноманітні спори – це і щодо поділу майна, питання проживання

дітей з батьками, виплати аліментів тощо. І як вже прийнято в нашому суспільстві, люди йдуть вирішувати ці суперечки в суд. Проте ці питання можуть бути врегульовані мирним шляхом і саме медіація має на меті спрямування подружжя до певного компромісу.

Великий внесок у дослідження особливостей розгляду сімейних спорів зробили такі вчені як Є.О. Харитонов, Н.Ю. Голубєва, О.І. Сафончик, І.В. Андронов, Р.М. Мінченко та інші.

В українському законодавстві, насамперед в самій Конституції України у ст. 55 передбачено, що кожен має право будь-якими не забороненими законом способами захищати свої права. [1, с. 55]

Ст. 49 Цивільного процесуального кодексу України визначає можливість сторін прийти до мирового врегулювання спору на будь-якій стадії судового процесу шляхом укладання мирової угоди. [2, с.49]

Також у даний момент на розгляді у Верховній Раді існує законопроект «Про медіацію» № 3665 від 17.12.2015 року. В цьому законопроекті чітко дано поняття медіації та медіатора.

Медіація – альтернативний (позасудовий) метод вирішення спорів, за допомогою якого дві або більше сторони спору намагаються в рамках структурованого процесу за участі медіатора досягти згоди для вирішення їх спору. Медіатором визначається незалежний посередник, який допомагає сторонам спору у його вирішенні шляхом медіації. [3, с. 2]

Проте існує багато інших визначень. Одне з кращих, на мою думку, міститься в Законі про медіацію штату Луїзіана: «Це процедура, за якою посередник сприяє спілкуванню між сторонами щодо спорів і досліджує можливі рішення для сприяння примиренню, порозумінню і врегулюванню». Саме в такому значенні впливає основна суть медіації це примирення, порозуміння та врегулювання. Ми можемо запозичувати і закордонний досвід, адже у Німеччині, Австрії, Данії, Фінляндії, Нідерландах, США сімейна медіація стала одним із затребуваних видів медіації, який здійснюють як практикуючі медіатори, так і державні службовці управлінь у справах молоді, спеціалізовані організації, асоціації та установи, місцеві органи опіки переважно щодо справ, пов'язаних з вихованням дітей після розлучення батьків.

Медіація здійснюється на засадах добровільності, рівності, конфіденційності, неупередженості та незалежності. Одним із основним принципів медіації є принцип нейтральності, який полягає в тому, що медіатор виступає як посередник, він не може займати позиції жодної зі сторін та не виносить судження про сторони або їхні проблеми. Функція медіатора полягає в управлінні процесом для сторін, щоб вони могли

говорити, допомагати краще зрозуміти їх проблеми і потреби та дійти до консенсусу. Протягом усього процесу примирення медіатор виступає в ролях оцінювача конфліктів, активного слухача, неупередженого організатора процесу, помічника у виробленні сторонами остаточних домовленостей.

Зараз можна навіть говорити про виділення певних етапів такого процесу примирення. Один із перших етапів включає у собі знайомство з сторонами. Медіатор вивчає їх проблеми, вислуховує їх побажання і діагностує конфлікт між подружжям, його причини та природу. Також не малу роль медіатор повинен відіграти під час організації такого процесу, оскільки сторонам для досягнення певного компромісу потрібен комфорт та потрібна атмосфера. І тільки після цього може відбуватися процедура переговорів. Наступний етап передбачає вже обмін позиціями, вивчення інтересів один одного і безпосередні зустрічі з медіатором. І кінцевим етапом є досягнення результатів.

Тому можна виділити такі основні переваги сімейної медіації:

- 1) переговори відбуваються за допомогою стороннього посередника;
- 2) обидві сторони «змушені» почуватися безпечно і комфортно у присутності один одного;
- 3) сприяє та покращує спілкуванню між сторонами та обміну думками та інформацією ;
- 4) допомагає зменшити конфлікт і ворожнечу між сторонами, попереджує недопущення жорстокої тактики ведення переговорів;
- 5) заохочує до співпраці та довіри;
- 6) дозволяє сторонам висловити свої почуття, пов'язані з припиненням шлюбу та сприяє збереженню сімейних та дружніх стосунків;
- 7) припинення відносин може бути більш дружнім та менш травматичним;
- 8) взаємоприйнятне рішення дозволяє обом сторонам бути переможцями та поважати один одного;

Також якщо у шлюбі є діти, це ускладнює процедуру розлучення загалом і є більш емоційно важким як і для дітей насамперед, так і для подружжя. Тому під час проведення медіації вирішення конфлікту фокусується на дітях і робиться усе те, що найкраще для них, зводиться до мінімуму шкідливі наслідки розлучення для дітей. Під час здійснення переговорного процесу можуть залучатися діти, що дасть більш ефективний результат переговорів і діти будуть розуміти, що їх думка та потреби також є дуже важливими.

Проте медіація має переваги не лише для самих сторін, а і для юристів та судів. Оскільки якщо багато конфліктів будуть вирішуватися в позасудовому порядку, то зменшиться загроженість судових органів та їх працівників. Роль

вирішення таких конфліктів перейде до медіаторів та адвокатів, у яких в свою чергу збільшиться кількість задоволених клієнтів.

Я сподіваюсь, що цей новий інститут у нашій країні ефективно буде функціонувати, виконувати поставленні перед ним функції та допоможе людям навчитися слухатися один одного, поступатися, досягати компромісу і зберігати теплі стосунки.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. №254к/ 96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – Ст.52.
2. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18.03.2004 №1618-IV// Відомості Верховної Ради України. – 2004. – Ст. 49.
3. Проект Закону про медіацію: Проект Закону України від 17.12.2015 №3665 // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – Ст. 2

*Халімончук Ірина Сергіївна,
студентка 3 курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»
Науковий керівник – асистент Спасова К.І.*

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ РОЗЛУЧЕНЬ В УРАЇНІ

Згідно зі ст. 51 Конституції України: «Сім'я, дитинство, материнство та батьківство охороняються державою» [1]. Держава повинна бути зацікавлена у міцній та стійкій сім'ї, у зв'язку з чим вона прагне створити гарантії для того, щоб шлюб не розривався без вагомих причин. Але чинне законодавство закріпило принцип свободи розірвання шлюбу, який є невід'ємною частиною свободи вступу у шлюб. Суб'єктивне право на розірвання шлюбу виникає у подружжя з моменту його укладення, а реалізується воно внаслідок звернення до суду або органу РАЦС із заявою про розірвання шлюбу [2].

З точки зору чинного законодавства, зазначається, що розірвання шлюбу – це визначена в законодавстві процедура припинення особистих немайнових та майнових подружніх правовідносин чоловіка та жінки, які знаходяться у дійсному зареєстрованому шлюбі. Ця процедура може відбуватися лише у чітко визначеному законом порядку, за наявності відповідних підстав та мотивів.